

प्रावात्प्रववौ सपृषतःसविदुः ॥ ३६ ॥ वाताःरुक्षावायवः ॥ ३७ ॥ आहत्यआस्फाल्य ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ मज्जानइति नोत्माकंयोधानांमज्जाःधातुविशेषान्प्रसंतइवेतियोज्यं ॥ ४४ ॥ भीमसेनंदृष्ट्वाव्यवस्थिताइतिसंबंधः ॥ ४५ ॥ इतिभीष्मपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेएकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥ ॥७॥ भीष्मोनेतानिर्वोढायेषांतेभीष्मनेत्राः ॥ १ ॥ मेवंपुष्कलंयथास्या

संध्यांतिष्ठत्सुसैन्येषुसूर्यस्योदयनंप्रति ॥ प्रावात्सपृषतोवायुर्निरभ्रेस्तनयितुमान् ॥ ३६ ॥ विष्वग्वाताश्चविववुर्नीचैःशर्करकर्षिणः ॥ रजश्चोद्भूयतमहत्तम
आच्छादयज्जगत् ॥ ३७ ॥ पपातमहतीचोल्काप्राङ्मुखीभरतर्षभ ॥ उद्यंतंसूर्यमाहत्यव्यशीर्यतमहास्वना ॥ ३८ ॥ अथसंनत्यमानेषुसैन्येषुभरतर्षभ ॥ निष्प्र
भोऽभ्युद्ययौसूर्यःसघोषंभूश्चालच ॥ ३९ ॥ व्यशीर्यतसनादाचभूस्तदाभरतर्षभ ॥ निर्घातावहवोराजन्दिक्षुसर्वासुचाभवन् ॥ ४० ॥ प्रादुरासीद्रजस्तीव्रंन
प्राज्ञायतकिंचन ॥ ध्वजानांधूयमानानांसहसामातरिश्वना ॥ ४१ ॥ किंकिणीजालबद्धानांकांचनस्रग्वरांवरेः ॥ महतांसपताकानामादित्यसमतेजसां ॥ ४२ ॥
सर्वंज्ञणज्ञणीभूतमासीत्तालवनेष्विव ॥ एवंपतेपुरुषव्याघ्राःपांडवायुद्धनंदिनः ॥ ४३ ॥ व्यवस्थिताःप्रतिव्यूह्यतवपुत्रस्यवाहिनीं ॥ प्रसंतइवमज्जानोयोधा
नांभरतर्षभ ॥ ४४ ॥ दृष्ट्वाग्रतोभीमसेनंगदापाणिमवस्थितं ॥ ४५ ॥ इतिश्रीमहाभारतेभीष्मपर्वणिभगवद्गीतापर्वणिपांडवसैन्यव्यूहेएकोनविंशोऽध्यायः ॥
॥ १९ ॥ ॥७॥ धृतराष्ट्रउवाच सूर्योदयेसंजयकेनपूर्वयुयुत्सवोहृष्यमाणाइवासन् ॥ मामकावाभीष्मनेत्राःसमीपेपांडवावाभीमनेत्रास्तदानीं
॥ १ ॥ केषांजघन्यौसोमसूर्यौसवायूकेषांसेनांश्वापदाश्चाभषंत ॥ केषांयूनांमुखवर्णाःप्रसन्नाःसर्वमेत्वंब्रूहिमेवंयथावत् ॥ २ ॥ संजयउवाच उभेसेने
तुल्यमिवोपयातेउभेव्यूहेहृष्टरूपेनरेन्द्र ॥ उभेचित्रेवनराजिप्रकाशेतथैवोभेनागरथाश्वपूर्ण ॥ ३ ॥ उभेसेनेबृहत्पुष्पौभीमरूपेतथैवोभेभारतदुर्विषत्ये ॥ तथैवोभे
स्वर्गजयायसृष्टेतथैवोभेसत्पुरुषोपजुष्टे ॥ ४ ॥ पश्चान्मुखाःकुरवोधात्तराष्ट्राःस्थिताःपार्थाःप्राङ्मुखायोत्स्यमानाः ॥ दैत्येन्द्रसेनेवचकौरवाणादिवेन्द्रसेनेवचपां
डवानां ॥ ५ ॥ चक्रेवायुःपृष्ठतःपांडवानांधात्तराष्ट्रान्श्वापदाव्याहरंत ॥ गजैन्द्राणांमदगंधांश्चतीव्रान्नसेहिरेतवपुत्रस्यनागाः ॥ ६ ॥ दुर्योधनोहस्तिनंपद्मवर्णं सु
वर्णकक्षंजालवंतंप्रभिन्नं ॥ समास्थितोमध्यगतःकुरूणांसंस्तूयमानोवंदिभिर्मागधैश्च ॥ ७ ॥ चंद्रप्रभंश्वेतमथातपत्रंसौवर्णस्रग्भ्राजतिचोत्तमांगे ॥ तंसर्वतःश
कुनिःपार्वतीयैःसाङ्गैर्गांधारैर्यातिगांधारराजः ॥ ८ ॥

तथाब्रूहि मेवमितिमीवतेःपुष्ट्यर्थस्यघञिबाहुलकादुपधाद्धस्वेतगुणेरूपं गौडास्त्रिहपाठांतरंकल्पयंतिसर्वमेतद्ब्रूहिमेत्वंयथावदिति ॥ २ ॥ व्यूहेस्वेस्वेइतिशेषः ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥